

УДК 374.7.091=111(485)(045)

DOI:

Інна Фельцан, старший викладач кафедри англійської філології та методики викладання іноземних мов Мукачівського державного університету

ІНШОМОВНА ОСВІТА ДОРΟΣЛИХ У ШВЕЦІЇ

Система іншомовної освіти дорослих у Швеції заслуговує уваги українських науковців як така, що ввібрала в себе передові тенденції сучасної педагогічної практики та зберегла традиції вищих народних шкіл, як основи зародження освітніх рухів для дорослих у Європі. Перші місця у світі за показниками іншомовної грамотності свідчать про ефективність національної стратегії Швеції у цьому питанні. Багатонаціональність, яка сьогодні вилилася у культурне різноманіття шведського суспільства, стан та проблематика функціонування шведської мови поряд з англійською у країні, говорять про спільні виклики, що постають перед шведським та українським народами у контексті глобалізації та міграції.

Ключові слова: освіта дорослих; вищі народні школи; муніципалітети; неформальна освіта; безперервне навчання; андрагогіка.

Лім. 16.

Inna Feltsan, Senior Lecturer of the English Philology and Methodology of Foreign Language Study, Mukachevo State University

ADULT FOREIGN LANGUAGE EDUCATION IN SWEDEN

The Swedish foreign language education system deserves the attention of Ukrainian scholars as it incorporates advanced trends of contemporary pedagogical practice and preserves the traditions of folk high schools as the basis for creation of educational paths for adults in Europe. The first position in the world, according to indicators of foreign language literacy (EPI), shows the effectiveness of national strategy of Sweden in this field. Multinationality, which leads to cultural diversity of Swedish society, the state and problematics of Swedish language functioning with English as academic lingua franca, speak about the common challenges faced by nation in the context of globalization and migration. The exchange of experience between Ukraine and Sweden is extremely important, because the challenges faced by modern Swedish foreign language education need some Classic approach when teaching to those who come with low competence. This classic practice is widely used in Ukraine which needs instructions on implementing interactive communicational methods. The goals which pursue the adults and age form the demand and urge the creation of a new content and study forms: foreign language by profession, specialization; business foreign language, foreign language for specific purposes etc. The traditional high level of language competence among Swedish students makes it possible to apply different interactive methods in study process while the newcomers from other countries need some classic approach to form basic skills. State support of multilingualism in Sweden may be observed in the support of informal learning environment, the absence of dubbed foreign language films, talk shows, documentaries, radio broadcasts, periodicals (mostly in English). Swedish cultural philosophy considers the act of barbarity if the original, authentic, foreign-language materials are translated, being mostly accompanied by subtitles in Swedish. Many travel agencies advertise Sweden in their travel booklets, emphasizing it as a country where 90% of the population speak English very well, and therefore it is a comfortable and productive place for foreigners to stay (for example, for study). There's a common national practice to teach subjects in English, for example, a geography teacher speaks English at a lesson. The content of adult learning in Sweden is characterized by interdependence with labor market demand; still the national adult education system can cover levels that are not related to professional development only. There's a support of any educational goals in adulthood, unless you do not mark them as hobby. The content of courses in private schools is person-oriented, and should meet the needs of those who want to study – these are mostly specialists who need specific, carrier-centered foreign language skills, for example: English for managers, economists, physicians, engineers; English for those who migrate to India, China, America, and others.

Keywords: adult education; folk high schools; municipals; non-formal education; lifelong study; andragogy.

Постановка проблеми. Протягом останніх років іншомовна освіта дорослих у Європі набула особливої актуальності у зв'язку з прагненням світової спільноти уніфікувати міжнародний науковий досвід; як відповідь на активізацію міграційних

потоків; реакцію на соціально-економічні виклики глобалізації. В умовах посиленої міжкультурної взаємодії, знання іноземної мови перетворюється на важливий інструмент налагодження діалогу між народами.

Позитивний досвід національної іншомовної

стратегії Швеції підтверджується попитом серед студентів, які бажають навчатися та проходити стажування у цій країні. Магістерські програми англійською мовою створюють сприятливе середовище для підготовки фахівців, які зможуть працювати та бути успішними не лише всередині країни, а і за її межами. Хороше володіння англійською у шведському суспільстві вважається нормою, яка створює можливість ознайомлення з першоджерелами інформації, формує критичне мислення, яке побудоване не на суб'єктивному відношенні до інформації того, хто її трактує, а об'єктивному аналітичному дослідженні самого читача.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Зацікавлення українських науковців проблематикою іншомовної підготовки дорослих підтверджено дослідженнями Р. Преснера, О. Нечипорук, І. Савицької, О. Ващило, Д. Демченко, Т. Модестова та ін., які зосереджують свої наукові пошуки на питаннях професійної іншомовної підготовки та технологіях навчання у професійно-орієнтованому середовищі.

До шведського досвіду під час дослідження проблематики іншомовної підготовки зверталися О. Огієнко, М. Лещенко, І. Сілютіна, Ю. Руднік та ін.

На даному етапі такі європейські науковці, як А. Феєс, М. Мілана, М. Андерсен, Б. Кабу, Р. Фірат вивчають тенденції іншомовної освіти дорослих у Швеції, та роблять акцент на важливості вдосконалення технологій навчання, які базувалися на особистісно-орієнтованому підході.

Формулювання мети статті і завдань. В умовах пошуку шляхів модернізації вітчизняної системи освіти дорослих доцільним вважаємо звернення і до зарубіжного досвіду в цій сфері, що є надзвичайно цінним джерелом інформації для визначення провідних тенденцій розвитку освітнього процесу. Особливу увагу привертає іншомовна підготовка в освіті дорослих у Швеції.

На нашу думку, досвід Швеції допоможе у визначенні плану дій, необхідних Україні для підтримки зацікавленості населення у вивченні іноземних мов; створенні інформального мовного середовища; залученні медіа-провайдерів для привернення уваги та інтересу молоді; вдосконаленні системи фінансування іншомовної освіти, що б мотивувало доросле населення до постійного самовдосконалення, створило умови для професійного росту.

Метою статті є окреслити пріоритетні напрями розвитку іншомовної підготовки в освіті дорослих Швеції.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Звертаючись до питання іншомовної освіти дорослих у Швеції, потрібно підкреслити, що існують три ключові фактори, які якісно та кількісно відрізняють її від українських реалій: національна стратегія безперервного іншомовного навчання, яка підтримується громадянами країни та урядом; освітній фундамент, який закладається ще у початковій школі та супроводжується формуванням інформального іншомовного середовища, у якому мультілінгвізм розглядають як основоположний фактор збереження індивідуальності в умовах глобалізації (формує рівень, з яким звертаються до освітніх послуг дорослі); відношенням до іноземної мови не як до лексико-граматичного набору символів та правил, а як до культурного феномену, який відображає стиль взаємовідносин соціуму з оточуючим середовищем, що впливає на зміст навчальних програм, програм курсів за вибором тощо.

Варто зазначити, що освітня децентралізація запроваджена у Швеції з початку 1990-х, була спровокована кризою безробіття та необхідністю перегляду системи фінансування, делегуванням обов'язків до регіональних муніципалітетів, які можуть діяти відповідно до потреб даної території [3]. З 1997 р. був утверджений план дій по залученню 100.000 студентів у процес навчання щороку. З 9 млн. населення у Швеції майже 1,5 осіб задіяні у безперервній освіті (професійне навчання, курси, народні вищі школи, асоціації, корпоративне навчання). Стокгольмський університет, який є одним з найбільших ЗВО країни, нараховує понад 50.000 студентів, з яких 1800 – це студенти післядипломної освіти [2]. Враховуючи міжнародний контингент студентів та бажання університетів представляти результати своїх досліджень на міжнаціональному рівні, у Швеції виникла необхідність вдосконалювати та популяризувати ідею мультілінгвізму, де 50% магістерських програм ведуться англійською, 87% дисертацій написані англійською, 12% шведською, 1% іншими мовами [9; 10]. Послідовна політика держави у цьому питанні сприяла визначенню позиції Швеції у Європі як країни з найвищими показниками іншомовної грамотності.

Сучасна стратегія іншомовного навчання у Швеції бере початок з 1962, коли у школах англійська мова була визначена як обов'язковий предмет програми початкової школи з 3-го класу, а важливість її вивчення визнавалась не меншою ніж арифметики чи шведської мови. У 1970–1980 рр. шведське суспільство відчувало значне підвищення рівня володіння англійською, що ставило його на

один шабель з Нідерландами у популяризації іншомовної компетентності [11].

Коли громадянин Швеції звертається до освітніх установ з метою покращення іншомовних навичок, в нього вже є досить високий рівень знань, які дозволяють педагогу застосовувати інтерактивно-комунікативні технології та відводити менше годин на вивчення граматичних правил та синтаксису. Граматика на уроці іноземної мови подається через комунікативні патерни, у процесі активного спілкування з використанням автентичних мовних матеріалів (медіа, цифрові технології, Інтернет-спілкування), за допомогою яких відбувається природне вдосконалення, запам'ятовування граматичних норм та поповнення лексичного складу [1]. Таке середовище створює умови для розвитку вторинної мовної особистості, яка усвідомлює себе носієм мови, а не пасивним накопичувачем інформації без можливості відтворення її на практиці. Можливість застосування інтерактивно-комунікативних технологій забезпечується наявністю знань, які слухач вдосконалює з професійно-особистісною метою: іноземна мова професійного спрямування, ділова іноземна мова, іноземна мова за вимогою.

Для України питання іншомовної компетентності набули актуальності відносно нещодавно, і серед тих, хто вивчає іноземну мову (зокрема, англійську) у дорослому віці досить мало тих, хто може похизуватися хорошим її володінням – зазвичай, студенту доводиться навчатися “з нуля”, де класична іншомовна підготовка забезпечує основу, яка формує можливість для подальшого застосування інтерактивно-комунікативних технологій. Відмінність умов шведської освіти дорослих полягають у наявності студентів попередньо набутих знання, які дозволяють застосовувати у навчанні такі методи як обговорення, самостійне дослідження, презентації тощо.

На сьогодні необхідність застосування класичної іншомовної педагогіки у Швеції виникає під час роботи з іммігрантами, серед яких знання іноземної мови знаходиться на досить низькому рівні. Все частіше піднімаються питання необхідності відбору методів за рівнем володіння мовою; адаптації стилю навчання, який об'єднає культурно відмінну аудиторію; вдосконалення власних соціокультурних знань з метою підвищення ефективності навчання у багатонаціональному середовищі.

Х. Мартінес, досліджуючи проблематику формування комунікативних навичок серед студентів вищих середніх шкіл Швеції,

констатував занепокоєння педагогів з приводу неможливості використання одного методу у групі, де рівень знань відрізняється. Активна бесіда є невід'ємним компонентом класичної шведської педагогіки, тоді як учні з низькою підготовкою не спроможні приймати участь у обговоренні тематичних питань, виражати своє відношення, вести діалог чи розуміти зміст відеоряду [15].

Цікавим є і той факт, що на думку шведських педагогів [14], роки, коли Швеція втрачала показники іншомовної грамотності у Європі, припадали на період найвищої імміграції у країну – тобто знижувалися за рахунок іноземних студентів з низьким рівнем іншомовних навичок. У 2018 році, згідно звіту *EPI* [6], Швеції вдалося повернути собі першість за рівнем знань англійської мови у Європі.

Державна підтримка мультлінгвізму у Швеції спостерігається у інтенсивності формування інформального навчального середовища, відсутності дублювання іншомовних фільмів, ток-шоу, документальних передач, радіо ефірів, періодики іноземною мовою (переважно англійської) [16]. Шведська культурна філософія вважає актом варварства переклад оригінального, автентичного іншомовного матеріалу, який здебільшого супроводжується субтитрами шведською мовою. Багато туристичних агентств, рекламуючи Швецію у своїх буклетах, підкреслюють, що вона є країною, де 90% населення добре володіють англійською, а тому перебування іноземців в ній стане комфортним та продуктивним (наприклад, під час навчання). Загальнонаціональною практикою є можливість викладання предметів англійською мовою – наприклад, вчитель географії веде уроки англійською мовою [5].

Зважаючи на потік іноземних студентів, освіта є важливою статтею доходів у Швеції. В той час як для громадян країни вона є безкоштовною, для іноземців вона платна. Університети прагнуть залучити якомога більше міжнародних студентів саме завдяки можливості навчання англійською, яка підтверджується багатьма як академічна *lingua franca*. Англійська для Швеції – це офіційна мова міжнародних конференцій, круглих столів, магістерських та дисертаційних досліджень [13]. Серед основних причин, які мотивують до висвітлення досліджень англійською, виділяємо: 1) літературу (велика частка підручників, звітів, монографій написані англійською), – виникає недоцільність перекладу на шведську мову; 2) наукову термінологію (зокрема, науковці природничого циклу підкреслюють, що існує проблема

відсутності необхідної термінології у шведській мові); 3) міжнародну валідність (шведський студент, який пише роботу англійською, має більше шансів отримати роботу за межами країни); 4) чисельність іноземних студентів, які просто не в змозі висвітлювати результати своїх досліджень шведською; 5) залучення передових професійних фахівців із закордону для підвищення статусу навчального закладу (які можуть вести заняття переважно англійською), та з причини відсутності достатньої кількості педагогів (38% вчителів Швеції досягли віку 50-ти років, тому деякі навчальні заклади запрошують педагогів, які вже вийшли на пенсію); 6) історичні передумови (культурно-економічні зв'язки Швеції з Великобританією, США; лінгвістичне коріння шведської з германською мовною групою) [3].

Зміст іншомовного навчання дорослих у Швеції відображає попит на ринку праці, а державна підтримка безперервної освіти виходить за межі професійного самовдосконалення та гарантує вільні для навчання години, при умові перебування на поточній роботі не менше 8 місяців [12]. Тип закладу так само коригує змістовий компонент – державні установи покликані сформулювати компетентності згідно програм загальної середньої чи вищої середньої освіти. Формальна державна освіта для дорослих включає: муніципальні заклади (*Komvux*), для людей, що не отримали освіти у юні роки; заклади освіти для людей з обмеженими можливостями (*Särvux*); освіти для іммігрантів (*sfi*); вищі народні школи (*folk high schools*); професійне навчання (*vocational training*).

Приватні установи формують зміст програм відповідно до попиту слухачів курсів, гуртків, тренінгів, семінарів тощо, де зміст має особистісно орієнтований характер, та відповідає потребам тих, хто прагне навчатися, а це здебільшого фахівці, яким необхідні вузькоспеціалізовані знання з іноземної мови, наприклад: англійська для менеджерів, економістів, медиків, інженерів, англійська для тих, хто мігрує до Індії, Китаю, Америки та ін. Педагогічним стандартом для таких цілей є метод *Берліц*, який на відміну від класичного методу (вивчення граматичних правил, норм синтаксису та перекладу текстів) передбачає формування навичок через комунікативну активність та слухання.

Вік – важлива категорія під час організації навчання для дорослих, який визначає педагогічний стиль, форму діалогу “педагог-студент”, інформацію до ознайомлення, тематичну складність матеріалів. Всіх, хто

навчається у вищих народних школах, муніципальних установах для дорослих, асоціаціях, чи відвідує заходи організовані біржею зайнятості, офіційна шведська статистика відносить до категорії дорослих, вікова адміністративна норма якої складає 20 років. Муніципальні установи можуть приймати на навчання тих, кому виповнилося 20, у вищих народних школах цей ліміт знижено до 18-ти, а у закладах освіти для мігрантів – 16 років.

Поступово вищі народні школи втрачають фінансування держави та переходять у категорію приватного сектору, що дає можливість мобільно реагувати на освітній попит (пропозиція курсів за вимогою), проте створює ризик короткострокових контрактів для педагогів та жорстку конкуренцію.

Культура – є невід’ємним компонентом змісту програм з іноземної мови у Швеції, який сприяє підготовці до перебування в іншомовному середовищі та допомагає налагодити діалог з тими, хто інтегрує у шведський соціум. Взаєморозуміння та толерантність є основоположними акцентами іншомовної культурної компетентності та виходять за межі стандартизованого ознайомлення з формулами ввічливості, нормами поведінки та етикетом. Вони базуються на ідеях Г. Гофтеда про мову як відображення мислення народу, прагнення та очікування. Розуміння цих принципів допомагає обирати найефективніший стиль поведінки, визначати манеру спілкування, та планувати дії під час перебування у іншомовному середовищі, зокрема: орієнтування соціуму на минуле, теперішнє чи майбутнє визначає традиції народу та прагнення; роль авторитету у соціумі інформує про допустиму норму поведінки між керівником та підлеглим, учнем та вчителем; рівень індивідуалізму та колективізму визначають готовність до вираження власної думки, творчого мислення; культурна фемінність чи маскуліність визначають допустимий ступінь прояву емоційності; контекстуальність говорить про готовність проявляти гнучкість мислення, змінювати задумане в залежності від обставин та ін.

Вік та мета іншомовної освіти дорослих визначають форму навчання, яка у Швеції дедалі частіше схиляється до дистанційної, хоча існує думка про те, що дистанційне навчання підходить не для всіх студентів. У своїх дослідженнях А. Феєс [7] описує думку педагогів муніципальних закладів про те, що деяким студентам бракує навичок самостійної роботи, тому їм необхідно більше годин для консультування з вчителем, чіткі вказівки, допомога в оцінці знань (переважно, це

вихідці інших країн, де культура освіти передбачає чітке делегування обов'язків та окреслення прогнозованих результатів від вчителя).

Технологія інтерактивного навчання у Швеції передбачає формування знань через дію: проекти, дослідження, презентації, метод бесіди, круглого столу, дискусії є типовими видами робіт для уроків іноземної мови. Спілкування з викладачем, крім аудиторних годин, відбувається у цифровому режимі: Google Classroom, Moodle, мобільного зв'язку, електронного листування тощо. Професійне іншомовне навчання передбачає формування вузькоспеціалізованої лексики, та вимагає від педагога вдосконалення знань з тематики курсу, щоб підтримувати бесіду. Саме тому, незважаючи на той факт, що шведська система освіти не вимагає від педагогів постійного оновлення знань, 83,4% звітують про постійне професійне самовдосконалення беручи участь у різних видах навчання: тренінгах, семінарах, курсах, асоціаціях, народних вищих школах, міжнародному стажуванні тощо [2].

На сучасному етапі Швеція – це країна культурного та мовного різноманіття. Незважаючи на інтерес населення до іншомовної освіти, у шведському суспільстві ведуться дискусії щодо збереження статусу шведської мови як домінуючої мови спілкування у країні [8]. Багато науковців занепокоєні популяризацією англійської, і говорять про загрозу виникнення академічної диглосії (грец. διγλωσσία – букв. двомовність) – одночасне існування у суспільстві двох мов або двох різних форм однієї мови, застосовуваних у різних функціональних сферах), де шведська перетвориться у мову неформального спілкування, тоді як офіційною науковою мовою стане англійська [11]. Процес глобалізації, крім позитивних явищ, згодом може створити ризики для національної мовної самоідентифікації народів.

Вже сьогодні університети Швеції зобов'язують супроводжувати магістерські роботи та наукові дослідження анотаціями на шведській мові, а бакалаврські програми першого циклу викладаються лише шведською [4]. Необхідною умовою для прийняття на роботу у ЗВО є знання шведської та англійської на достатньому рівні, адже все частіше виникають ситуації, коли запрошені викладачі мають низький рівень володіння мовами, що, на думку студентсько-викладацького складу, створює перепони у засвоєнні матеріалу, можливості його обговорення чи отримання консультації. Така реальність мотивує університети організувати іншомовні курси для викладачів чи встановлювати

необхідний рівень володіння мовою для прийняття на роботу.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Обмін досвідом між Україною та Швецією сьогодні надзвичайно актуальний, адже на виклики, перед якими стоїть сучасна українська іншомовна освіта, в якій домінувало використання класичної методики іншомовного навчання, може дати відповідь шведська система іншомовної підготовки, яка базується на використанні інтерактивно-комунікативних методів.

Перспективи подальших досліджень вбачаємо у вивченні досвіду використання прогресивних методик іншомовної підготовки дорослих та оновленні професійної підготовки педагогічних працівників.

ЛІТЕРАТУРА

1. Andersson, M. (2013). *English in Sweden: English as a Second Language in Sweden in a Theoretical Perspective*. URL: <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:624770/FULLTEXT01.pdf>
2. Andersson, P., Köpsén, S., Larson, A., Milana, M. (2013). *Qualification paths of adult educators in Sweden and Denmark*. *Studies in Continuing Education*. Volume 35(1).
3. Beach, D. (2006). *Humanism and creativity in restructured adult education in Sweden*. *Ethnography and Education*. Volume 1(2).
4. Bolton, K., Kuteeva, M. (2012). *English as an academic language at a Swedish university: Parallel language use and the threat of English*. *Journal of Multilingual and Multicultural Development*. URL: https://www.researchgate.net/publication/254333081_English_as_an_academic_language_at_a_Swedish_university_Parallel_language_use_and_the_'threat'_of_English
5. Cabau, B. (2009). *Language in education issues: Sweden as case study*. *Educational Studies*, 35(4), 379389. <https://doi.org/10.1080/03055690802648366>
6. Education First Ltd. (2018). Индекс EF EPI. Уровень владения английским языком EF. URL: <https://www.ef.com/wwru/epi/>
7. Fejes, A., Runesdotter, C., Wärvik, G.-Britt (2016). *Marketisation of adult education: principals as business leaders, standardised teachers and responsabilised students*. *International Journal of Lifelong Education*. Volume 35(6).
8. Hultgren, A. K. (2018). *The Englishization of Nordic universities: What do scientists think?* *European Journal of Language Policy*. URL: <https://www.researchgate.net/publication/324456269>
9. Igawa, K., Yagi, Sh. (2011). *Perspectives on English Language Education in Sweden*. URL: <http://www.shitennoji.ac.jp/ibu/docs/toshokan/kiyou/52/kiyo52-06.pdf>
10. Kuteeva, M. (2018). *Researching English-medium instruction at Swedish universities: Developments over the past decade*. K. Murata (Ed.). *English-medium*

instruction from an English as a Lingua Franca Perspective: Exploring the Higher Education Context, pp. 46–63. Abingdon: Routledge.

11. Language policy for Goteborg University. (2006). URL: https://www.gu.se/digitalAssets/1340/1340549_language-policy.pdf

12. Lasocińska, K., Witerska, K., Zbonikowski, A. (2016). *Coaching skills of adult education professionals*. *Czasopismo naukowe / Academy of Humanities & Economics in Łódź*. P.57-73

13. Nordlund, M., Stehlik, T., Strandh, M. (2013). *Investment in Second-Chance Education for adults and income development in Sweden*. *Journal of Education and Work*, Volume 26 (5).

14. Radović Firat, A., Tica, L., Palurović, L. (2014). *Application of Berlitz method in teaching technical English*. Teaching and informatics in education. 5th International Conference, Faculty of Technical Sciences Čačak, 30-31th. May. URL: <http://www.ftn.kg.ac.rs/konferencije/tio2014/PDF/312%20Radovic%20Firat%20i%20dr.pdf>

15. Villegas Martínez, J. (2018). Teaching speaking in the English classroom: Teacher practices in Swedish upper secondary schools. Bachelor Degree Project, Stockholm University.

16. Winsa, B. (1999). *Language Planning in Sweden*. *Journal of Multilingual and Multicultural Development*. Volume 20 (4-5).

Стаття надійшла до редакції 12.03.2019

УДК 78.70

DOI:

Наталія Дрібнюк, старший викладач
Львівського національного університету імені Івана Франка

МУЗИЧНО-ПЕДАГОГІЧНІ ПОСІБНИКИ СХІДНОЇ ГАЛИЧНИНИ ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ ХХ СТ.

У першій половині ХХ ст. з'являється низка підручників з основних музичних дисциплін, таких як сольфеджіо, теорія й історія музики. Авторитетні музиканти, що здобули освіту та визнання поза межами Східної Галичини: В. Барвінський, Б. Кудрик, С. Людкевич, Ф. Стешко незалежно одне від одного розв'язують проблему браку сучасних українських посібників, створюючи власні підручники. Їхня цінність – в поєднанні перевірених тривалою практикою європейських методик з українським музичним матеріалом. Сьогодні ці підручники потребують повернення в науковий обіг та навчальну практику.

Ключові слова: музична педагогіка; ВМІЛ; українські підручники; музично-педагогічна думка; культура Східної Галичини.

Лит. 15.

Nataliya Dribnyuk, Senior Lecturer
Lviv National Ivan Franko University

MUSICAL AND PEDAGOGICAL TEXTBOOKS OF THE EASTERN GALICIA OF THE FIRST HALF OF THE TWENTIETH CENTURY

In the first half of the twentieth century, a number of textbooks on major musical disciplines, such as solfeggio, the theory of music, and the history of music, appear. Most of them are written for the needs of the M. Lysenko Higher Music Institute (including solfeggio textbooks and the theory of music by S. Lyudkevych). The manuals of S. Lyudkevych are innovative in their approach to solving their tasks. The teacher and composer, S. Lyudkevych, in detail studies the available English, German, Czech, Polish materials and on this basis creates his own methodology. Composite talent helps him to develop constructive exercises that are not devoid of musicality. Also, as a musical material, many melodies from Ukrainian and world music literature have been used. In this way, Lyudkevych introduces Ukrainian music into the auditory memory of the younger generation.

Three different approaches to filing the history of music are shown by V. Barvinskiy, B. Kudrick, F. Steshko. Using the historical approach, each of them chooses another way of disclosing the material through different goals of their work. The "Review of the History of Ukrainian Church Music" is based on a detailed review of the historical situation, composer biographies and a deep comprehensive analysis of musical works, as it is a textbook. "Music" by V. Barvinskiy is a section "The History of Ukrainian Art", edited by I. Krypyakevych, and a generalizing approach is chosen here. "Music" in, a concise form, allows us to trace the ways of developing Ukrainian music from ancient times to the present in the context of world music. F. Steshko focuses on comparing the works of Ukrainian composers with their contemporaries (for example, Berezovskiy and Mozart).

Their value is in combination with proven long-standing practice of European techniques with Ukrainian